

NALOGA 4202A

GARDNERJEVA TEORIJA INTELIGENTNOSTI

INTELIGENTNOST: ENA ALI SPEKTER BARV?

1. Nekateri psihologi zagovarjajo pojmovanje inteligentnosti kot splošne, enovite umske sposobnosti, s katero lahko pojasnimo posameznikove dosežke na različnih področjih, drugi pa so prepričani, da obstaja več različnih in med seboj neodvisnih inteligentnosti. Ameriški psiholog Howard Gardner razlikuje osem med seboj neodvisnih inteligentnosti.

A. Prouči ustrezno poglavje v virih, prepisi tabelo v svoj sestavek in jo dopolni.

Vrsta inteligentnosti	Opis
Jezikovna inteligentnost	
Logično-matematična inteligentnost	
	Sposobnost tvorbe vidnih predstav o poteku ali videzu stvari ter sposobnost znati se v prostoru in presoditi razmerja med predmeti v prostoru. Uporabljamo jo npr. pri vožnji skozi neznano mesto, risanju, oblikovanju različnih materialov.
Glasbena inteligentnost	
	Sposobnost spretno uporabe telesa, nadzorovanja in koordinacije telesnih gibov. Uporabljamo jo pri usklajenem gibanju, npr. pri športu, plesu, pa tudi pri spretnem ravnanju s predmeti, npr. pri ročnih spretnostih.
	Sposobnost razumevanja drugih ljudi in uravnavanja medčloveških odnosov. Kaže se kot spretnost pri navezovanju stikov in komuniciranju z drugimi ljudmi, kot sposobnost razumevanja njihovih težav, motivov in čustev ter v učinkovitem odzivanju na vedenje drugih.
Znotrajosebna inteligentnost	
Naravoslovna inteligentnost	

2. Kaj imajo skupnega Alonzo Clemons, Derek Paravacini in Stephen Wiltshire? Vsakega od njih odlikuje izjemna izraženost določene inteligentnosti, pri čemer so ostale inteligentnosti povprečno ali celo podpovprečno izražene.

Slika 1: Alonzo Clemons
(Vir: <http://theosophywatch.com/2010/09/12/threads-of-genius/>)

Slika 2: Derek Paravacini
(Vir: <http://www.cbc.ca/news/reportsfromabroad/durham/20071031.html>)

Slika 3: Stephen Wiltshire
(Vir: <http://www.odditycentral.com/pics/stephen-wiltshireautistic-artistknown-as-the-human-camera.html>)

- A. Iz virov ugotovi, katero inteligentnost ima posameznik izjemo izraženo, in jo za vsakega napiši.
- B. Razloži, kako lahko s pomočjo teh primerov sklepamo na neodvisnost posameznih inteligentnosti.

3. Spodnje trditve (Vesel in dr., 2004, prirejeno po Smith 1998) so vezane na Gardnerjevo prvotno razlikovanje sedmih inteligentnosti. Služile ti bodo za razmislek o tvojih močnih in šibkih inteligentnostih.

- A. Prepiši tabelo v svoj sestavekin za vsako trditev oceni, koliko se z njo strinjaš (1-nikakor se ne strinjam, 2-pretežno se ne strinjam, 3-niti se strinjam, niti se ne strinjam, 4-pretežno se strinjam, 5-popolnoma se strinjam). Ocene vpiši v drugi stolpec.
- B. Premisli in za vsako trditev napiši, na katero inteligentnost se nanaša. Ugotovitev vpiši v tretji stolpec.
- C. Glede na svoje ocene napiši, kateri dve inteligentnosti imaš šibkeje izraženi. Premisli in naštej nekaj aktivnosti, s katerimi bi lahko pri sebi razvijal ti dve področji.

Trditev	Ocena	Inteligentnost
Brez večjih težav rešujem kompleksne matematične enačbe.		
Zlahka vizualiziram oz. si vidno predstavljam dogodke.		
Veliko berem (knjige, časopise, revije).		
Imam dobro ravnotežje in uživam v telesnem gibanju.		
Dobro poznam samega/samo sebe in razumem vzroke lastnega vedenja.		
Uživam v skupinskem delu in družabnih dogodkih.		
Največ si zapomnim, če poslušam predavanja ali se pogovarjam o določeni temi.		
Spreten/spretna sem pri različnih ročnih delih.		
Poslušanje glasbe vpliva na moje razpoloženje in počutje.		
Rad/a rešujem miselne uganke in logične probleme.		
Rad/a razmišljam na glas, postavljam vprašanja in debatiram o problemih.		
Podatke, na primer telefonske številke, si zapomnim z ritmičnim ponavljanjem.		
Slikovno gradivo mi zelo pomaga pri učenju.		
Občutljiv/a sem za razpoloženje in čustva ljudi, ki me obkrožajo.		
Najbolje se naučim stvari, ki jih naredim z lastnimi rokami.		
Imam razvito abstraktno mišljenje.		
Učenje se mi zdi smiselno, če najdem nekaj uporabnega zase.		
O problemih rad/a razmišljam med aktivnostmi, na primer med tekom ali		

hojo.		
Sposoben/-bna sem sebi in drugim enostavno pojasniti težavne in kompleksne vsebine.		
V tujih mestih se dobro znajdem.		
Pogosto učinkovito pomirim diskusije ali ali prepire med prijatelji.		
Zlahka se spomnim odlomkov določenega glasbenega dela.		
Z lahkoto si predstavljam različne postavitve pohištva v sobi.		
Rad/-a imam družabne in športne igre, ki vključujejo druge ljudi.		
Pogosto razmišljam o svojih čustvih in dejanjih.		
V kompleksnih skladbah lahko izločim melodije posameznih instrumentov		
Dobro presojam količine, razmerja in razdalje.		
V skupini sodelujem in nadgrajujem ideje drugih.		
Sem dober-bra opazovalec/-ka in pogosto opazim stvari, ki jih drugi ne.		
Uspešen/-šna sem pri različnih športih.		
Poznam svoje močne in šibke strani.		
Uživam v poustvarjanju ali ustvarjanju glasbe.		
Nimam težav pri delu s številkami in reševanju matematičnih problemov.		
Pogosto analiziram svoje sanje.		
Spreten/-tna sem pri hišnih opravilih in popravilih.		
Imam občutek za ritem.		
Pri geografiji imam rad/-a branje zemljevidov.		
Rad/-a pomagam ljudem v težavah.		
Pišem ali sem pisal/-a dnevnik.		
Rad/-a rešujem križanke.		
Uživam pri reševanju miselnih problemov.		

4. Različni poklici zahtevajo izraženost različnih inteligentnosti.

- A. V spodnji tabeli najdeš nekaj poklicev. Prepiši tabelo v svoj sestavek in za vsakega napiši in utemelji, katere inteligentnosti po Gardnerju so potrebne za njihovo uspešno opravljanje (če posameznega poklica ne poznaš, poišči njegov opis med viri).
- B. V zadnjo vrstico vpiši svoj želeni poklic in tudi za ta poklic oceni ter utemelji, katere inteligentnosti po so potrebne za njegovo uspešno opravljanje.

Poklic	Vrste inteligentnosti, ki so pomembne za uspešno opravljanje tega poklica
Akademski glasbenik	
Medicinska sestra	
Vzgojiteljica predšolskih otrok	
Borzni posrednik	
Sistemski inženir	
Novinar	
<i>Vpiši svoj bodoči poklic</i>	

5. Teorija raznoterih inteligentnosti je v preteklosti precej vplivala na šolsko prakso. Pri poučevanju in učenju je smiselno spodbujati in uporabljati različne vrste inteligentnosti, saj imajo tako učenci možnost, da jih izrazijo in razvijejo.

- A. Predstavljaš si, da sodeluješ pri organizaciji počitniškega tabora za dijake. Udeležilo se ga bo precej dijakov, ki so že razdeljeni v dve skupini. Skupino »BRIHTE« sestavljajo pretežno molčeča dekleta in fantje, ki imajo dobre ocene pri matematiki, veliko razmišljajo o sebi,

v prostem času najraje gledajo dokumentarce o naravi in berejo filozofske eseje. V skupini »SKOKCI« so člani šolske košarkarske ekipe, šolske navijaške skupine in člani dveh glasbenih skupin, ki delujeta na šoli. To so zgovorni in družabni mladostniki, ki petkove večere navadno preživijo v družbi prijateljev na plesiščih.

Šolska psihologinja ti je povedala, da imajo »BRIHTE« precej razvito logično-matematično, prostorsko, znotrajosebno in naravoslovno inteligentnost, »SKOKCI« pa jezikovno, glasbeno, medosebno in telesno-gibalno inteligentnost.

Načrtuj aktivnosti za obe skupini dijakov, s katerimi boš pri vsaki skupini razvijal tiste vrste inteligentnosti, ki so manj razvite (nekaj namigov: fotografska delavnica; SUDOKU – od začetnika do mojstra; delavnica bobnanja; ABC žongliranja; orientacijski pohod; delavnica ustvarjalnega pisanja; učimo se hoje po vrvi; skrivnostni svet fosilov; po stopinjah Sherlocka Holmesa; veščine javnega nastopanja; meditacija za začetnike; spoznajmo živali v mlaki; debata ...)

Napiši kratek opis načrtovane aktivnosti in pojasni, katero vrsto inteligentnosti bodo s tem razvijali dijaki. Pomagaj si s primerom.

Slika 4: »Brihta«.
(Vir: <http://www.mostphotos.com/174290/student-girl-thinking-about-a-dilemma>)

Slika 5: »Skokci«.
(Vir: http://www.aktiv.si/vsebine/V_tujino_po_nova_znanja_in_delovne_izku%C5%AInje!?id=4636)

AKTIVNOSTI ZA BRIHTE

- Delavnica bobnanja – učili se bomo osnovnih ritmov in štetja pri bobnanju (glasbena inteligentnost).

AKTIVNOSTI ZA SKOKCE

- Po stopinjah Sherlocka Holmesa – reševali bomo logične probleme in se urili v induktivnem in deduktivnem sklepanju (logično-matematična inteligentnost).

B. Napiši, na katere dileme in nejasnosti Gardnerjeve teorije opozarjajo nekateri drugi raziskovalci inteligentnosti in kritiki.

6. Oglej si video posnetek na strani YouTube (What is multiple intelligence theory - prispevek je v angleščini), v katerem prof. Howard Gardner razlaga, kako je oblikoval koncept raznoterih inteligentnosti

A. Napiši, katere argumente navaja avtor za obstoj več inteligentnosti.

Standard znanja	
Rdeče	Minimalne zahteve, ki so pogoj za oceno 2.
Modro	Temeljne zahteve, ki so pogoj za oceno 3 ali 4.
Zeleno	Višje zahteve, ki so pogoj za oceno 4 ali 5.

